

EUSKERA ALDIZKARIAREN BIR-MOLDAKETAZ

Bilbon, 1988ko Uztailaren 1ean onartua

Fr. Luis Villasante

Argitalpen-batzordeak bilera berezi bat egin zuen Donostian joan den Maiatzeko 20an. Han luze eztabaidatu zen **Euskera** aldizkariaren hobetze-arazoa eta zenbait puntu argitu ere bai. Eta batzordeño bat —Euskaltzainburuaz, buru ordeaz, P. Altunaz eta A. Irigoienez osatua— izendatu zen Euskaltzaindiari proposamen bat aurkezteko. Batzordeñoak proposamena egin zion batzarreari, eta hark, zenbait ukiturekin, onartu egin zuen. Hona, beraz, Euskaltzaindiaren agiria **Euskera** aldizkariari buruz:

1. Ontzat ematen da aldizkari horretan bi parte ondo bereiztea: I Euskaltzaindiaren bizitze eta historiari dagozkien dokumentuez osatua, II *Iker* eta *Jagon* saileko txosten eta bestelako lanez osatua. Ospakizunik ez denean, ordeaz, lehen partea bigarren tokian joango da eta bigarrena lehen. Bi blokeok hautsi gabe beti ere.

2. **Euskera** aldizkaria bi aldizkaritan agertzeari ez diogu ongi erizten. Arrazoiak: a) Ezezkoaren alde agertu ziren Maiatzeko bileran hitz egin zutenak; b) Ekonomi arrazoiak. Orain ere **Euskera**-k ez du bere burua ordaintzen (arpidedun guti eta zabalkunde urria duelako) eta baten ordeaz bi ateratzeaz, hobetu beharrean txarreragoko bidean joango lirateke gauzak. Arpidedunak gehitzeko, on legoke euskal filologia ikasten ari direnei eta ikasi dutenei eskutitz bat zuzentzea.

3. Aldizkari honen bi zenbaki ateratzen dira urtean, 600 bat orrialde guti gora-behera jotzen dutelarik bien artean. Ez dugu uste neurri hauek gehiegi alda daitezkeenik, ekonomi arazoei begiratuz eta aldaketak sortuko lukeen desorekagatik.

4. Ez dugu uste, bestalde, urteko bi zenbakietatik bata Euskaltzaindiaren bizitzeari soilki eta bestea *iker* eta *jagon* saileko txostenei eskusiboki eskainia egotea komeni den. Egokiago iruditzen zaigu lehen esandako partiketa zenbaki bakoitzaren barnean egitea.

5. LEF (Lexiko Erizpideen Finkapenerako) batzordearen nahiz beste edozein batzorderen lanak ez dira **Euskera** aldizkarian agertzekoak. Hala erabaki zen 1980ko Abenduaren 19an egindako batzarrean. Ikus

Euskera, 1981, 195. Hara zer esaten den han: “Batzordeen lanak e. a. argitaratzeko Iker izeneko beste argitarapen bat egitea erabaki da”. **Euskera** aldizkaria, berriz, “dagoen eran uztea onartu da”. *Jagon* saileko bilduma sortzea ere orduan erabaki zen. Eta geroago *Onomasticon Vasconiae* deritzona. *Lekukoak*, berriz, lehenagokoa da. Beraz, lan monografiko luzeak argitaratzeko, Euskaltzaindiak badu zernahi sail, **Euskera**-z kanpo.

6. LEF taldeak, berriz, Euskaltzaindiak onaturik, Beloke eta Plentziako txostenak koaderno berezi batean argitara zituen eta saldu ere ederki saldu da. Geroztik egin dira Zarautz, Leitza eta Bidarraiko jardunaldiak, eta gure batzordeñoak uste du materiale hori argitaratu egin behar dela. Eskabidea dago, gainera. Non argitaratu, ordea? Zergatik ez, lehen bezala, koadernotan? Uste bada lanok orraztaperen baten beharrean direla, zergatik ez da norbait liberatzen lan hori egiteko? Argitaratzea gahiegi luzatzeari ez deritzogu ongi.

7. Berdin iruditzen zaigu egin behar dela beste batzorde edo taldeen lan luze edo desoreka sortzen dutenekin, aidibidez Atlaseko inkestak, Juan Carlos Guerraren katalogoa edo lan monografiko luzeegiak. Horiek **Euskera**-rako ez dira on, eta beste nonbait behar dira atera.

8. Ez da onartzen, printzipioz behintzat, behin-behineko lanak, ongi onduak ez daudenak, **Euskera**-ra ekartzea, gero, bigarren orraztaperen bat egin ondoren, beste nonbait hobetuak agertzeko asmoz.

9. Uste dugu Euskaltzaindiaren bizitzeari dagozkien dokumentuez gainera, Euskaltzaindiko batzarreetan irakurritako lanez hornitua agertu behar duela batez ere **Euskera**-k. Hau izan da aldizkari honen tradizioa. Euskaltzainek batzarrera ekarritako lanen urritasuna ikusirik, Maiatzeko 20an egindako bileran neurri berri bat hartu zen, hots: euskaltzainei, deituren ordena segituz, txostenak batzarrerako eskatzea, eta euskaltzainburuak eskutitz bat egin du hori jakinaraziz. Uste dugu neurri berri honekin zerbait hobetuko dela, bai gure batzarreen eta bai **Euskera**-ren maila edo kalitatea ere. Batzarrean lan bat irakurri izanak, beste gabe, ez du eskubide ematen **Euskera**-n ager dadin, ordea. Dudazko kasuetan Argitalpen-batzordeak izango du azken hitza.

10. Labur bilduz, eta bukatzeko, **Euskera** aldizkariaren zenbaki arruntak honela sailkatuko dira:

I. Lehen partea: Euskaltzaindiaren bizitze edo historiari dagozkien dokumentuak:

- Sarrera edo ospakizunak.
- Euskaltzaindiaren agiriak.
- Berriak.
- Hil-berriak.

II. Txostenak eta beste lanak (*Iker* edo *Jagon* sailekoak), gaien arabera sailkatuak:

- Linguistika.
- Onomastika.
- Literatura.
- Hiztegi-gintza.
- Gramatika.
- Atlas, etab.
- Liburuen aipamenak.